

Jeg er født i Dragør den 7 Juni 1851.

Min fader stammede fra en gammel Sømandsslægt og foer til Søs som Skibstømrer. Moder var fra Svaneke på Bornholm med fødenavn Mossin.

I Almueskolen gik jeg indtil min Konfirmation, som fandt Sted 1. Oktober 1865.

Før og efter Konfirmationen var jeg i Tjeneste, ca. tyve måneder, i Huset hos Lodsinspektør *Fr. Gandil*, hvilket på et senere Tidspunkt skulde komme mig til Gode.

Første gang til søs

Min første Tjeneste påbegyndte jeg den 26. Juli 1866 som Kok med 3-mastet Skonnert JOHANNE, ført af Captain Mørk af Dragør, for er Månedsgage af 5 Rigsdaler.

Denne laa opankret paa Dragør Red, for Vest-gaende, lastet med Oliekager, bestemt til Leith.

Vi havde en meget besværlig og stormfuld Rejse over Nordsøen, saa jeg havde meget Besvær med at holde mine Gryder i Skak, og var meget søsyg.

Den 14. August ankom vi til Leith. Vi lossede Lasten og indtog Kul til Königsberg.

Vi afgang fra Leith den 13. September. Sejladsen gik ret godt, fraset fra en Kollision med en stor norsk ballastet Bark, som. knækkede vor Forraa og molesterede Skanseklædningen paa et langt Stykke.

Den 8. Oktober ankom vi til Königsberg, hvor vi fik Skuden repareret. Lossede og indtog en Ladning Sæd, og forlod Königsberg den 25 og Pillau den 27 Okt.

I Østersøen havde vi meget Modvind og Storm. Natten 13. - 14. November havde vi usædvanlig mange Stjernesud, det ligefrem regnede med Stjerner.

Dagen derpaa søgte vi ind til Christiansø, for at afvente gunstigere Vejr og Vind; det maatte vi vente paa til den 27. Nov., da vi saa fortsatte Rejsen og ankrede paa Dragør Red den 29.

På togt med CHRISTINE

Den 1. December 1866 gik jeg i Land, blev afmønstret, og holdt mig roligt hjemme hos Far og Mor hele Vinteren. Dog var jeg ikke uvirksom, men gik Far til haande paa hans Værksted, han var oprindelig Bødker.

Da foraaet 1867 kom, meldte også Længslen sig efter at komme af Sted igen.

Der tilbød sig ogsaa Hyre som Kok med en Skonnert CHRISTINE, ført af Captain Uppendich af Lübeck. Den havde seks Mands Besætning. Captain og Styrmænd tyske, to Svenskere og to Danske.

Skibet laa i Køge, lastet med Rug for Schiedam i Holland. Rejsen til Køge foregik 31. Marts, med et firestolet Køretøj. Vi skiftede Heste een Gang undervejs. Alt gik godt, men det var en kold Tur at køre 5 Mil paa aaben Vogn.

Den 1. April afgang vi fra Køge, Vindforholdene var ugunstige, saa vi først den 27 fik hollandsk Lods ombord, og ankom til Schiedam Dagen efter.

Efter Udlosningen gik vi op til Rotterdam og indtog en Ladning ubrændt Cementsten til Hippens i Hannover.

Her rømte de to Svenske, som blev erstattet af en Hollænder. Den 12. Maj ankom vi til Hippens, her laa vi en Uge, blev fragtet at gaa til Hartlepool og hente en Ladning Kul, hvormed vi efter 14 Dages Forløb atter kom tilbage til Hippens den 1. Juni.

Efter Udlosning gik vi til Søs og ankom til Göteborg. Her indtog vi en Ladning Havre til London.

Herfra afgang vi den 22. Juli til Riga med en Ladning Cement, og efter Udlosning indtog vi en Ladning Hampsæd til Antwerpen. Herfra gik vi igen til Hartlepool og lastede til Lübeck.

Her forlod jeg Skibet og rejste hjem med Dampskibet Najaden den 7 November 1867. Atter blev jeg Vinteren over og arbejdede hos Fader.

På togt med COUREER

Om foraaet 1868 tog jeg Hyre som Kok med Skonnerten Coureer (?) ført af Captain Andersen, for at gaa med Last til Island og gaa paa Havkallefiskeri.

Den 1. Maj ankom vi til Isafjord paa Island, lossede, tog Fiskeredskaber ind og gik til Søs, paabegyndte Fiskeriet midt i Maj.

Vi ankrede op i 150 Favne første Gang, senere paa stadig dybere Vand paa op til 270 Favne.

Havkallen er en Grundhaj, som fiskes paa Krog og Line. Kun Leveren har Værdi, det øvrige kasserer man og lader gaa til Bunds, naar man forlader sit Leje. Leveren maales i Tønder, vi fiskede 230 Tønder, det største Udbytte som nogen havde det Aar, og blev derfor kaldt Havkallekongen.

Da Fiskeredskaberne var afleveret, indtog vi en ladning, bestaaende af Tran, Uld, Talg, Ederdun, Klipfisk og Stokfisk, forlod Isafjord og gik til Stikkesholm for at faa fuld Last, hvorefter vi den 11 September afgik til København.

Vind og Vejr var kontrarlig, saa Hjemrejsen blev lang, over 5 Uger. Da Skuden var losset ved Langebro, blev vi afmønstret.

På togt med DAN

Nu var jeg saa led og ked af at sejle som Kok, som Kat af Sennep, og saa derfor med lange Øjne hen til en dejlig stor Brig, kaldet Dan, som stod paa Ophalingsbedding, men turde knap tænke Ønsket ud, endsige udtale det, om engang at sætte Foden paa et saadant Skibs Dæk.

Men Lykken var med mig, og efter kort Tids Forløb blev jeg engageret som Jungmand paa DAN, ført af Captain Olsen, mine Ønskers Maal.

Fra København afgik vi i Ballast den 12. November til Cardiff, hvortil vi arriverede den 3. December, indtog en Ladning Kul til Tenerifa.

Her ankrede vi ved Staden St. Crux og lossede Ladningen, tog Ballast ind og afgik den 19. Febr. 1869 til St. Thomas for at søge Fragt, ankom dertil den 12. Marts, og snart efter blev der sluttet Fragt at gaa til Portorico og indtage en Sukkerlast.

Den 25. April afgik vi til Queenstown for Ordre, som lød paa at gaa til Greenock i Skotland og losse, derefter gik vi op til Glasgow og indtog Stykgods til Montevideo, hvorfra vi afgik til Parnaqua i Brasilien, indtog en Ladning Malt, og gik rundt Cap Horn til Valparaiso, hvortil vi ankom den 15. Februar 1870.

Efter Udlosning indtog vi Last bestaaende af Hvede, Valnødder, Mel og Staver, og afgik den 14. Marts tilbage til La Plata-floden og lossede i Buenos Aires.

Her indtog vi en Ladning Talg og sejlede til Falmouth for Ordre. Denne lød paa at gaa til Liverpool. Hertil ankom vi 31. August.

Da vi var udlosset, blev der mere end almindelig Glæde ved Meddelelsen om at vi skulde gaa hjem til København med en Ladning Guano.

Den 25. September afgik vi fra Liverpool, passerede Skagen den 8. Oktober. Den næste Dags Aften ankrede vi paa Københavns Red. Den 10. blev Maaneden opsagt, og vi var efter 23 Maaneders Forløb paa fri Fod igen.

En tur til Memel med ViILHELMINE

Man føler sig som en Fugl, der er sluppet ud af et Bur i den første Tid, men gaar der 14 Dage, længes man efter at komme til Søs igen.

Den 27. Oktober mønstrede jeg Bark VILHELMINE, ført af Captain Nielsen, foretog en Rejse til Memel og tilbage til København.

En tur til Grimsby med HELGESEN

Den 12. December 1870 blev jeg forhyret med Bark HELGESEN, ført af Captain Chrænkel af Korsør, som laa paa Kbh.s Red, lastet med Sleepers (Jernbanesveller) bestemt til Grimsby.

Den 19. gik vi under Sejl med østlig Vind, som efterhaanden antog stormende karakter i Kattegat, dertil haard Frost, saa Skibet blev meget overiset, det løbende Tovværk var saa tykt som Kabeltove, saa det var meget besværligt at manøvrere Skibet, men trods alt slap vi lykkeligt gennem Kattegat, passerede Skagen næste Dag og indkom til Grimsby Juleaften.

Vi fik et længere ufrivilligt Ophold i England, da Vinteren var saa skrap herhjemme, saa vi først den 4 Marts 1871 afgik fra England med Kul til Korsør, hvor vi ankom den 13 samme Maaned.

På togt med KRONBORG

Derefter tog jeg Hyre med Bark KRONBORG, ført af Captain Juul af Helsingør, gik op til Sverige og lastede Træ til London.

Her lossede vi i Commercial Dock, blev færdig til Afgang sidst i Juni, passerede Skagen der 2. Juli, og fortsatte Rejsen til Nedre Kalix, hvor vi indtog Trælaster til Barcelona, hvortil vi ankom den 27. Oktober.

Den 26. november afsejlede vi til Arguilas, hvor vi indtog en Ladning Græs til Newcastle.

Ankommen til Shields lossede vi i Tyne Dock og indtog en Ladning Kul til Helsingør.

Hertil ankom vi først i Marts Maaned 1872, blev afmønstret og rejste hjem til Dragør.

På navigationsskole

I Dragør var der det Aar oprettet en Navigationsskole. Lærer og Indehaver Captain *Schmidt*.

Og da jeg nu ved Sparsommelighed havde samlet en lille Kapital, begyndte jeg allerede den 6. Marts paa Skolen med Bopæl hos mine Forældre.

Det hele gik næsten som en Leg, saa jeg allerede den 7. November samme Aar tog Examens 1. Afdeling ved Københavns Navigationsskole.

Det ansaa man for at være tilstrækkeligt, da jeg kun agtede at sejle med Sejlskibe.

På togt med FYLLA

Inden jeg kom hjem til Dragør Dagen efter, blev jeg forhyret som Matros med Brig FYLLA, ført af Captain Friis af Dragør.

Vi gik til Helsingborg og indtog en Ladning Havre til Liverpool.

Den 3. December 1872 afgik vi fra Helsingborg, og før en frisk Kuling af østerlig passerede vi Skagen om Natten, men i Nordsøen og Kanalen havde vi meget Modvind og haardt Vejr.

Juledag kom vi til Liverpool i Kings Dock, fortøjede paa Siden af dansk Jern-Brig VÆRING, ført af Captain Svendsen.

Da vi lagde vore Ankre indenbords, kom en Mand til Skade og brækkede et Ben, han kom saa paa Hospitalet.

Rømning

Vi var for Resten misfornøjede med Forholdene ombord og lagde Planer om at forlade Skibet ved Rømning.

Og til at realisere denne Plan kom en dansk Logivært os til Hjælp, og ved en snild Manøvre lykkedes det os - vi var tre - at faa bjerget alt vort Tøj i Land uden at vække Mistanke.

Vor Plan var at tage Hyre paa et større engelsk Skib paa en længere Tur, for paa den Maade at sætte os ind i det engelske Sprog, ligesom vi turde vente bedre Gage i engelske Skibe end i danske, og saaledes ikke lide noget Tab.

Dog gik det ikke efter vor Beregning.

Vi turde ikke vise os paa de Steder, hvor Sejlskibene mønstrede, og maatte derfor tage til Takke med at gaa

ombord i en af White Stars Baade OCEANIC til New York.

Vi blev raadet til ikke at tage for meget Tøj med, da de Baade havde et daarligt Ry.

Det bedste og meste af vores Tøj blev saa ogsaa i Land.

Efter at være kommet ombord, lagde vi ud paa Riveret for at tage mere Last ind.

Der gik to Dage, men Humøret var langt nede, og saa hændte det den anden Dags Aften, at vi tillige med en Skotskmand blev overfaldet af en Del raa Kammerater, som udplyndrede os og gav os Hug til.

Dette forekom os at være for haard Medfart at begynde med.

Vi klagede til en af Baadsmændene, men fik det Svar at det kunde ikke hjælpe, og nu var det Tid at gaa til Køjs.

Saa tog vi den Beslutning atter at rømme, og det lykkedes os at stikke os mellem Arbejderne som gik i Land med en Bugserbaad, ladende al vort Kluns i stikken.

Til Afrika med PALM

Efter omtrent en Uges Forløb tog vi 1873 Hyre med Lastdamper PALM som gik til Afrika.

Vi var 8 Skandinaver i Lukafet, saa vi fik ikke lært meget engelsk. ["Ellers var Forholdet taaleligt godt." - overstreget i manuskriptet]

Vi afgik fra Liverpool den 3. Februar. Vi anløb flere Pladser paa Vest-Kysten af Afrika: Grantent, Bererby, hvor vi fik Negere ombord til at arbejde i Lasten.

Den 27. ankom vi til "Bonny" (?) hvor vi lossede en Del af Lasten, Resten i Old Kalabar.

Den 19. Marts afgik vi med fuld Last af Palmeolie og Palmenødder, og vi var glade for at komme til Søs igen, Feberen havde Tag i flere.

Tre Negere og to [Dagbog: tre] Hvide døde, de sidste efter at vi var gaaet til Søs og de blev sænket Havet.

Den 7. April ankrede vi ved ved St. Cruz, Tenerifa, men kun for nogle faa Timer.

Med VÆRING til Amerika

Den 18. April ankom vi til Liverpool, saa havde vi alle tre faaet nok af at sejle med Engelskmænd, og tog derfor Hyre med med Briggen VÆRING, som netop manglede tre Mand.

Captajnen kendte os som Rømninger fra FYLLA, men havde dog ingen Betænkelighed ved at antage os.

Vi lastede Salt og afgik fra Liverpool den 8. Maj 1873 til Filadelfia.

Da han manglede en Tømmermand, maatte jeg overtage dennes Plads.

Den 17. Juli ankom vi til Filadelfia efter 10 Ugers Rejse.

Omgangen ombord var udmærket, det skal siges til Ros for Captain og Styrmand.

Da vi paa Hjemrejsen var inde i Kanalen, knækkede Storraaen, men efter Samraad vedtoges det at lave en ny af en Træstamme, vi havde paa Dækket.

Det var Styrmanden og jeg, der tømrede den, og i løbet af tre Dage var den paa Plads.

Vi var lastet med Petroleum til Stettin, herfra rejste vi hjem med Arcturus efter at være afmønstret.

Med Dragør-barken CARLOTTA

Den 1 November 1873 gik jeg som 2. Styrmand ombord paa Bark CARLOTTA, ført af Captain Bacher af Dragør, bestemt til Newport.

I denne Stilling og i samme skib, sejlede jeg i 13 Maaneder, og anløb følgende Steder: St. Thomas, Cienfueges, Queenstown, Greenwich, Shields, Hudiksvall, London og nåede til København i Efteraaret 1874.

Jeg søgte Hyre igen, men fandt ikke noget, der passede, og blev derfor hjemme hele Vinteren.

Drømme om at blive lods

I 1875 i Februar Maaned blev jeg stoppet til Orlogs; men da det kunde tillades at sejle i indenrigs Fart, tog jeg Hyre med en lille Jagt fra Dragør.

Saa hændte det, at da jeg skulde mønstre, at Mønstringsbestyreren var identisk med Lodsinspektøren; han genkendte mig og indledede en Samtale med mig om gamle Dage, da jeg var i hans Hjem.

Det forekom mig, at han var mig venligtsindet, og mens jeg var ude at sejle med Jagten, opstod den Tanke i mig, om ikke Lodsinspektøren ville stille sig venligt overfor et ønske om at blive Lods i Dragør.

Og saa snart jeg kom hjem, søgte jeg hen til Lodsinspektør Gandil, fremsatte overfor ham mit Ønske at naa det højt eftertragtede Maal at blive ansat som Lods i Dragør.

Han svarede at der for Tiden ikke var nogen Plads ledig, men naar jeg havde tilendebragt mit Orlogstogt, maatte jeg melde mig igen.

På fregatten JYLLAND og panserbatteriet GORM

Den 30. April mødte jeg paa Logiskibet, og efter tre Ugers Forløb kom jeg ombord i Fregatten Jylland, der var ført af Kommandør Duntzfeldt.

I Følge med Korvetten Heimdal foretog vi et Togt til Madeira, anløb Plymouth, og paa Hjemturen Cherbourg.

Senere kom jeg ombord i Panserbatteriet GORM, ført af Kommandør Albæk, paa et seks Ugers Togt i de danske Farvande.

Den 6. Oktober blev jeg permitteret, og saa snart jeg kunde, meldte jeg mig igen hos Lodsinspektøren.

Karriere som lods i Dragør

Foreløbig var Stillingen uforandret, men i Løbet af Efteraaret, da en af de ældre søgte Afsked, gjorde jeg mit Bedste, og virkelig blev jeg, vel ikke mindst paa Grund af Inspektørens Velvilje, ansat som Lods den 1 Januar 1876.

Vi var dengang 50 Lodser, deraf gjorde de 30 fast Lodstjeneste, medens de 20 yngste gjorde Tjeneste i Baadene.

Kun naar der var flere Skibe end de 30 kunde betjene, fik vi Lov til at lodse Skibe, og det var en hel Begivenhed.

Der var foreskrevet en teoretisk Examen, som vi to yngste bestod først i Juni.

Endvidere blev der foretaget praktiske Læreture om Foraaret med en af de største Dæksbaade under Vejledning af en af de ældste og en Assistent.

I Juni samme Aar kom der allerede saa mange Skibe at vi alle var ude.

Fra den 12 til den 30 lodsede jeg syv Skibe.

Nedgang i lodsningerne

1877 var det største Lodsaaer i Dragørs Historie. I Juli Maaned naaede vi et Maximum af 1148 Lodsninger.

Iøvrigt maa jeg sige at jeg var fornøjet i min Stilling og arbejdede med Lyst og Iver, selv om der kunde forefalde mange haarde Ture i Baadene, foruden uregelmæssige Maaltider, og Mangel paa Søvn i travle Tider.

Den 20. December 1878 aabnedes Drogden for Natsejlad, hvilket maatte stille store Krav til Lodsernes Aarvaagenhed og skærpe Vagttjenesten.

I Begyndelsen af 1880'erne bidrog flere Aarsager til at mindske Lodsningernes Antal, saa at det gjorde Skaar i Indtægterne.

Der blev dog sørget for Tilskud fra Marineministeriet, saa vi led ingen Nød.

Efterhaanden som en Lods gik af, blev Pladsen ikke besat, men da det ikke hjalp tilstrækkeligt, maatte Staten i 1893 afskedige 10 af de ældre med Pension.

I 1896 blev atter ti Lodser pensioneret, og da Nedgangen ikke vilde holde op, fik endelig den 1 Maj 1906 10 Mand, hvoriblandt jeg, deres Afsked.

Der blev saa kun syv Lodser tilbage, hvoraf den ældste blev Oldemand.

Ægteskab

Den 24. Marts 1878 indgik jeg Ægteskab med *Anna Kirstine Jansen*, Datter af Detailhandler H.P. Jansen af Dragør.

Hun blev mig en trofast Støtte gennem Livet. Vi har haft 11 Børn, hvoraf syv er levende.

De første otte Aar boede vi til Leje, indtil vi i 1885 flyttede ind i eget Hus.

Indre Mission

Vor Omgangskreds i Dragør var hovedsagelig Venner fra Menigheden, der ligesom vi sluttede sig til Indre Mission.

Vi havde til Huse i en Forsamlingssal som vi lejede. Den blev i Aarenes Løb saa brøstfældig, at man for Alvor maatte gøre Udvej for at bygge eget Hus.

Der dannedes en Byggekomite hvori jeg var Formand. Midlerne skulle indsamles ved frie Gaver.

1897 opførtes Huset, og blev indviet 1. December samme Aar. Som Ejer af Huset stod en kirkelig Forening med Bestyrelse, hvori jeg blev valgt som Formand.

I denne Stilling kom jeg i Forbindelse med mange Præster, Missionærer og kirkelige Autoriteter. Disse Forbindelser gjorde vel sit til at jeg senere søgte Ansættelse og kom i Betragtning i Stillingen som Klokker ved Filips Kirke.

Klokker og kordegn

Da jeg den 1. Maj 1906 blev pensioneret med 1200 Kr. aarligt, indsaa jeg, da vi havde tre ukonfirmerede Børn, som vi gerne ville give den bedst mulige Uddannelse, at det lettest lod sig gøre i København, og derfor søgte jeg Stillingen som Klokker ved den nye Filips Kirke i Sundby.

Min Ansøgning til Stillingen blev bevilget fra d. 1. November 1907.

Vi flyttede ind i Nærheden af Kirken, og saa indtog jeg min nye Stilling, med Kontoret hjemme og Klokkertjeneste i Kirken.

I 1920 forandrede Stillingens Navn til Kordegn, hvilket jeg var glad ved. Min Gerning saavel i Kirken som i Kontoret var jeg godt tilfreds med, det var mig en Nydelse.

Men da jeg i 1921 fyldte 70 Aar, faldt jeg for Aldersgrænsen og maatte søge Afsked.

Den 1. Marts i Aar [1928] havde vi den store Glæde at kunne fejre vort Guldbryllup; dertil føjedes den overordentlige Lykke at jeg samme Dag fik Meddelelse om at jeg var udnævnt til Dannebrogsmænd, og at Hans Majestæt Kongen havde underskrevet Dokumentet.

Det kan tilføjes at jeg i 1899 var blevet dekoreret med russisk Fortjenstmedaille i Sølv. I Lodseriets Tjeneste havde jeg adskillige Gange Lejlighed til at lodse russiske Kejserskibe: Polarstjernen, Zarewna, og mange Gange Swetlana -- denne gik under 1905 i Tsushimastrædet.

Fillips Kirke

Den oprindelige Filips Kirke var opført af Kokolit og betragtedes som midlertidig, for senere at blive afløst af en grundmuret Kirke.

I 1913 dannedes en Kommite, hvoraf jeg var Medlem.

Indsamlingen blev sat i System, men lammedes fuldstændigt under Verdenskrigen.

Efter denne toges der fat igen, og i 1919 vedtog man at arrangere en Bazar.

En Kommite dannedes, og et Forretningsudvalg, hvori jeg valgtes til Formand. Bazaren afholdtes i Bethesda, varede 3 Dage og indbragte imod 14000 Kr.

Efter at jeg var pensioneret, optog jeg som Speciale at indsamle til to Kirkeklokker, hvilket lykkedes tilfredsstillende, saa man har taget dem som Model til Taksigelseskirken.

De støbtes hos Løw og Søn i København. Den nye Filips Kirke opførtes af Arkitekt Rue, og indviedes d. 21 August 1924 af Biskop Ostenfeldt.

Huset i Dragør

Her saa vi efterhaanden en Børneflokk vokse op, i alt 11, hvoraf syv er levende. D

en ældste, en Søn, blev uddannet som Musiker, og har virket som Organist ved Sundby Kirke i 26 Aar.

En anden Søn er uddannet som Klaverstemmer og Instrumentmager hos Hornung og Møller. Han har en Filial for dette firma i Svendborg.

En Datter er gift med Kommunelærer Juul i Vigerslev og har 8 Børn.

En Datter er uddannet på den Suhrske Husmoderskole til Skolekøkkenlærerinde, og virker som saadan ved de kommunale Kursus her i Byen om Vinteren.

En Datter, musikalsk uddannet i Orgel og Klaver, har Organistexamen. Hun virkede i flere Aar som Musiklærerinde, men boer nu i Los Angeles, hvor hun er Indehaver af en lille Forretning, og tillige Organist ved den danske Kirke.

En Datter er Telefonistinde her i Byen.

Den yngste Søn, 26 Aar, tog i Aar Examen som cand. mag.

Pensionisttilværelsen

Mit Helbred har i det store og hele været godt, bortset fra en Tunghørhed som indfandt sig allerede i 40 Aarsalderen, men som heldigvis ikke har taget Overhaand.

I 1916 fik jeg en Bronchitis, som undertiden har holdt mig længere Tid paa Sygelejet, men heller ikke den mærker jeg synderlig til mere.

De syv Aar, der er gaaet siden jeg blev pensioneret, har formet sig stilfærdigt og roligt; en stor Glæde var min Hustrus og min Guldbryllupsfest d. 24 Marts.

Jeg sysler en Del med Husflid, Bogbinderi og lignende. En stor lykke er det, naar det hænder sig at jeg i Kordegnens Forfald endnu engang kan gøre Tjeneste i den Kirke, til hvilken mit Hjerte har været knyttet saa tæt gennem mange Aar.